

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าเอฟ
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
SS	แทน	ค่า Sum of Squares
MS	แทน	ค่า Mean of Squares
df	แทน	ค่า Degrees of Freedom
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน
ตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอด้วยจำนวนและ
ร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมินำเสนอด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) ของแต่ละด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงาน นำเสนอด้วยการทดสอบค่าที (t - test) ส่วนบุคลากรศึกษา และขนาดวิทยาลัยนำเสนอ
ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของบุคลากรในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

รายการ	จำนวน	
	(n = 331)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	149	45.30
หญิง	182	54.70
รวม	331	100
2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	83	25
ระดับปริญญาตรี	178	53
สูงกว่าปริญญาตรี	70	22
รวม	331	100

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	
	(n = 331)	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี	178	53.80
ประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปี	49	14.80
ประสบการณ์มากกว่า 11 ปี	104	31.40
รวม	331	100
4. ขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ		
ขนาดเล็ก	142	42.90
ขนาดกลาง	54	16.30
ขนาดใหญ่	135	40.80
รวม	331	100

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 331 คน จำแนกตามสถานภาพเพศ ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 25 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 ประสบการณ์ตั้งแต่ 5-10 ปีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14 และประสบการณ์มากกว่า 11 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิส่วนใหญ่เป็นขนาดเล็ก จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 42.90 ขนาดใหญ่ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และขนาดกลาง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังตาราง 3-5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ชัยภูมิ	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	4.40	0.32	มาก	4
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.50	0.32	มากที่สุด	2
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.53	0.33	มากที่สุด	1
6. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.44	0.32	มาก	3
รวม	4.58	0.32	มาก	

จากตาราง 5 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
ที่เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
($\bar{X} = 4.53$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.50$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.44$)
และการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการ
วางแผนและตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	n = 331		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.50	0.53	มาก	1
2. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพร่วมกัน	4.53	0.52	มาก	6
3. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.46	0.51	มาก	11
4. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมการกำหนดคุณลักษณะของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ	4.51	0.52	มาก	4
5. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์งานอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน	4.54	0.56	มาก	5
6. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน	4.56	0.54	มาก	8

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
7. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอน	4.48	0.51	มาก	7
8. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในวางแผนเกี่ยวกับขั้นตอน การกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี	4.50	0.51	มาก	3
9. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนระบบและขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.50	0.51	มาก	2
10. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดสรรงบประมาณประจำปีการศึกษา	4.46	0.53	มาก	10
11. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดบุคลากร เครื่องมือเครื่องจักร และค่าใช้จ่าย	4.51	0.53	มาก	10
12. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในการทำงานเพื่อเกิดการพัฒนาคู เช่น การประชุมเสวนา หรือการศึกษาดูงานนอกสถานที่	4.47	0.53	มาก	11

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
13. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดสร้างเครื่องมือและคู่มือในการดำเนินงาน	4.52	0.52	มาก	9
14. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามการบริหารและงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน	4.52	0.52	มาก	9
15. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน ร่วมกันตัดสินใจในกระบวนการบริหารงานการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.51	0.52	มาก	5
16. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ	4.39	0.55	มาก	4
17. บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา	4.45	0.53	มาก	2
18. บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมตัดสินใจในการวางแผนแก้ไขปัญหา	4.50	0.51	มาก	4
รวม			มาก	

จากตาราง 6 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.56$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.54$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพร่วมกัน ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	$n = 346$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
19. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมกันดำเนินงานในกิจกรรมของกระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตามภารกิจที่กำหนด	4.44	0.52	มาก	6
20. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมการจัดแผนภูมิแสดงกระบวนการทำงานและโครงสร้างของงาน	4.50	0.51	มาก	4
21. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลงานของนักเรียนกับมาตรฐานการฝึกอาชีพ	4.45	0.53	มาก	5

ตาราง 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	n = 346		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
22. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามการฝึกอาชีพของนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.51	0.53	มากที่สุด	3
23. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีกระบวนการการรายงานจากอาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูลเป็นระยะ	4.55	0.54	มากที่สุด	2
24. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อการฝึกงานอาชีพต่างๆ ได้ทัน	4.56	0.54	มากที่สุด	1
รวม	4.48	0.54	มาก	

จากตาราง 7 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) รายข้ออยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อการฝึกงานอาชีพต่างๆ ได้ทัน ($\bar{X} = 4.56$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีกระบวนการการรายงานจากอาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูลเป็นระยะ ($\bar{X} = 4.55$) และผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามการฝึกอาชีพของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.51$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ การมีส่วนร่วมในการรับ
ผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
25. ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ ร่วมกัน	4.57	0.52	มากที่สุด	6
26. นักเรียน นักศึกษาได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานฝึกงาน	4.65	0.53	มากที่สุด	2
27. นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ระบบการทำงานในสถาน ประกอบการ	4.67	0.54	มากที่สุด	3
28. นักเรียน นักศึกษามีระเบียบ วินัย มีความรับผิดชอบใน การทำงาน	4.54	0.54	มากที่สุด	5
29. นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานกับผู้อื่นได้	4.80	0.41	มากที่สุด	1
30. นักเรียน นักศึกษามีรายได้ขณะที่เรียน	4.76	0.52	มากที่สุด	6
31. สถานศึกษามีผลงานที่เป็นที่รู้จักกว้างขวางมากขึ้น	4.46	0.52	มาก	8
32. สถานประกอบการมีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น	4.46	0.55	มาก	7
33. สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น	4.48	0.56	มาก	5
34. สถานศึกษาได้หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน	4.55	0.59	มากที่สุด	4
35. สถานศึกษาได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองและ นักเรียนมากขึ้น	4.43	0.58	มาก	6
36. สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียน นักศึกษาให้มีความรู้ และความชำนาญออกไปทำงานได้อย่างมีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพ	4.27	0.48	มาก	8
รวม				

จากตาราง 8 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.80$) นักเรียน นักศึกษาได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานฝึกงาน ($\bar{X} = 4.76$) และนักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ระบบการทำงานในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	$n = 331$		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
37. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลระหว่างการทำงาน และหลังการทำงาน	4.51	0.55	มากที่สุด	1
38. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงในกระบวนการทำงาน	4.46	0.60	มาก	2
39. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการทดสอบฝีมือระหว่างการทำงาน	4.43	0.57	มาก	4
40. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอาชีพร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก	4.36	0.53	มาก	5
41. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชนร่วมกันพิจารณาผลการประเมินโครงการ งาน กิจกรรม เพื่อพัฒนาปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป	4.35	0.69	มาก	6

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	n = 346		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
42. ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลผลิตจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ	4.44	0.63	มาก	3
รวม				

จากตาราง 9 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงในกระบวนการทำงาน ($\bar{X} = 4.46$) ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ผลผลิตจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.44$) และผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการทดสอบฝีมือระหว่างการศึกษา ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังตาราง 8 – 11

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	(n = 150)		(n = 181)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ตัดสินใจ	4.59	0.37	4.41	0.25	5.43	0.000
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.58	0.37	4.44	0.31	3.75	0.000
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	4.57	0.31	4.50	0.28	2.22	0.005
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.41	0.33	4.39	0.30	4.85	0.000

* $p < .05$

จากตาราง 10 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p=.000$) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p=.0.000$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($p=.0.005$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p=.000$)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม ประสิทธิภาพ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนและตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	.55	2	4.67	9.54	0.000
	ภายในกลุ่ม	34.31	328	0.49		
	รวม	34.91	330			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.36	2	3.79	6.90	0.001
	ภายในกลุ่ม	40.00	328	0.55		
	รวม	40.00	330			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	1.35	2	1.36	3.45	0.033
	ภายในกลุ่ม	28.45	328	0.39		
	รวม	29.80	330			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	1.89	2	4.83	8.68	0.000
	ภายในกลุ่ม	41.30	328	0.58		
	รวม	43.20	330			

* $p \leq .05$

จากตาราง 11 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสิทธิภาพ รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p = 0.000$)
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p = 0.0001$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
($p = 0.003$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p = 0.000$)

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนและตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	2.25	2	1.12	2.20	0.112
	ภายในกลุ่ม	167.63	328	0.55		
	รวม	169.88	330			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	6.52	2	3.26	5.91	0.003
	ภายในกลุ่ม	181.06	328	0.55		
	รวม	187.58	330			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	12.10	2	6.05	16.45	0.000
	ภายในกลุ่ม	120.44	328	0.36		
	รวม	132.54	330			
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2.50	2	1.25	2.16	0.117
	ภายในกลุ่ม	189.766	328	0.58		
	รวม	192.26	330			

* $p \leq .05$

จากตาราง 12 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($p = 0.000$) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p = .003$) ส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p = 0.117$) และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p = 0.112$)

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดของวิทยาลัยอาชีวศึกษาชัยภูมิ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมใน						
การจัดการศึกษาระบบทวิ ภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการ วางแผนและตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	0.227	2	0.11	0.220	0.80
	ภายในกลุ่ม	169.65	328	0.51		
	รวม	169.88	330			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.090	2	0.045	0.079	0.92
	ภายในกลุ่ม	187.49	328	0.57		
	รวม	187.58	330			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการ รับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	0.771	2	0.38	0.96	0.38
	ภายในกลุ่ม	131.77	328	0.40		
	รวม	132.54				
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	1.197	2	0.59	1.03	0.36
	ภายในกลุ่ม	191.07	328	0.58		
	รวม	192.26	330			

* $p \leq .05$

จากตาราง 13 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของ
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ($p = 0.80$) ด้านการ
มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($p = 0.92$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($p = 0.38$)
และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($p = 0.35$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จากการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยมีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารการวางแผนและตัดสินใจ การดำเนินงานในกระบวนการต่าง ๆ การรับผลประโยชน์ของผู้มีส่วนร่วม และการประเมินผลเพื่อสำเร็จการศึกษา โดยวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนาวิเคราะห์สภาพบริบทของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ สังเคราะห์จากเอกสาร และศึกษาแนวปฏิบัติจากผู้ปฏิบัติจริง ที่ประสบความสำเร็จและจำแนกข้อมูลเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ แบ่งออกเป็น 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ

ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะโดยความร่วมมือกับสถานประกอบการและกระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการอาชีวศึกษาทุกระดับเพื่อเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่สาขาวิชาและสาขางานกำหนด ร่วมกับหน่วยศึกษานิเทศก์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประกอบด้วย การจัดการอาชีวศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ การพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติมและการขออนุมัติเปิดสอน การนำหลักสูตรไปใช้ในการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ และการจัดโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้หรือ

ปรับใช้ในการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

“...กระบวนการวางแผนที่ดีต้องเกิดจากการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน รวมถึงตัวแทนสถานประกอบการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, สัมภาษณ์, 2556)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีการร่วมมือกันโดยที่นักเรียนจะมีสถานะเป็นนักเรียนระบบทวิภาคีและนักเรียนฝึกอาชีพซึ่งจะเกิด ผลดีทั้งสองฝ่าย เพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการระบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อจัดเตรียมกำลังคนทางด้านอาชีวศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน
2. เพื่อผลิตช่างฝีมือผู้มีความชำนาญงานเพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
3. เพื่อผลิตกำลังคนที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
4. เพื่อจัดการสร้างระบบการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นการให้โอกาสในการศึกษาวิชาชีพแก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
5. เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลในวัยเรียนและวัยทำงานพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
6. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับสถานศึกษา ในการเข้าสู่ระบบการปฏิรูปทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
7. เพื่อเป็นการลดปัญหาในเรื่องงบประมาณในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา
8. เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติโดยแท้จริงและมีเนื้อหาที่ทันต่อเทคโนโลยี
9. เพื่อส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพ การจ้างงานและอาชีพอิสระ

“...การสร้างข้อตกลงร่วมกัน (MOU) เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายของอาชีวศึกษา ระหว่าง ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา สถานประกอบการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ, สัมภาษณ์, 2566)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่ายทั้งต่อตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครอง สถานศึกษา และสถานประกอบการ ต่างก็ได้รับผลประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ที่นักเรียน นักศึกษาได้รับ ได้รับค่าเบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการอื่น ๆ ตามที่ตกลงกัน โอกาสที่จะเข้าทำงานในสถานประกอบการที่ได้ฝึกอาชีพอยู่ก่อนคนอื่นได้รับใบรับรองจากสถานประกอบการได้รับประกาศนียบัตร ปวช. และ ปวส. เช่นเดียวกับนักเรียน นักศึกษาปกติและได้โอกาสศึกษาต่อระดับสูงขึ้นต่อไป

2. ประโยชน์ทางวิชาการ โดยความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประยุกต์เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้ทันที ไม่ต้องรอให้จบการศึกษาเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ถ่องแท้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการเพราะนักเรียนนักศึกษาฝึกอาชีพจริงอยู่ในสถานประกอบการอยู่แล้ว ดังนั้นโอกาสที่จะได้งานทำจึงมีสูงกว่าผู้ที่เรียน

3. ประโยชน์ที่สถานประกอบการได้รับจากการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.1 สามารถจัดวางแผนกำลังคนในระยะยาวได้ในสาขาวิชาที่ขาดแคลนและต้องใช้ความชำนาญ

3.2 ช่วยคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสม เมื่อนักเรียนสำเร็จการศึกษา แล้วมีคุณภาพตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของสถานประกอบการ และได้เรียนรู้พนักงานก่อนที่จะมีการจ้างงาน โดยเฉพาะในเรื่องระเบียบวินัยความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์

3.3 พัฒนาศักยภาพให้สามารถปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีขั้นสูงได้ การจัดการในระบบนี้เป็นการจัดร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูสอนในสถานศึกษาและครูฝึกประจำสถานประกอบการได้ง่ายขึ้น

3.4 การวางแผนกำลังคนเป็นระบบนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของงานเข้าสู่ระบบสากล เมื่อสถานประกอบการต้องรับผิดชอบในการฝึกภาคปฏิบัติจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงบุคลากร เครื่องมือและอุปกรณ์

3.5 ผลผลิตงานมีคุณภาพมากขึ้น ได้รับความเชื่อมั่นจากลูกค้า

3.6 บุคลากรมีความจงรักภักดีและผูกพันกับสถานประกอบการ นักเรียนระบบทวิภาคีจะมีความผูกพันกับสถานประกอบการมากกว่าพนักงานที่มาจากการเลือกสรรของสถานประกอบการ

3.7 ลดจำนวนการลาออกของพนักงาน

3.8 สถานประกอบการสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายและประหยัดเวลาในการฝึกอบรมพนักงานใหม่

3.9 สามารถปรับตัวเข้ากับสถานะเศรษฐกิจ

3.10 เป็นการช่วยเหลือสังคมอีกประการหนึ่งด้วย

“...แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกันในส่วนของบุคลากร คือ การยกย่องเชิดชูเกียรติ การให้สวัสดิการหรือผลตอบแทน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. สัมภาษณ์. 2556)

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยจากการสัมภาษณ์สามารถจำแนกตามแหล่งข้อมูลได้ดังนี้

1. การประเมินจากการปฏิบัติงาน เป็นการประเมินการปฏิบัติในสภาพจริงที่สามารถใช้ในการประเมินได้ทั้งในการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนและการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ เป็นการประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งสามารถประเมินได้ตั้งแต่ก่อนการมีการปฏิบัติ เช่น ประเมินความพร้อมของผู้เรียน ประเมินการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ประเมินระหว่างการทำงาน เช่น ประเมินจากท่วงท่าทักษะการปฏิบัติงาน ทักษะการแก้ปัญหาความถูกต้องในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนเป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของผู้เรียนซึ่งอาจออกมาเป็นชิ้นงานหรือผลของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ที่ผู้สอนตั้งขึ้นก็ได้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการปฏิบัติงาน เมื่อมีวิธีการประเมินที่หลากหลายแล้ว เครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลก็ต้องหลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการด้วย ที่นิยมส่วนใหญ่จะเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานแบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบสัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ แบบวัดทักษะการแก้ปัญหาเป็นต้น

ผู้ประเมินการปฏิบัติงานนอกเหนือจากครูผู้สอนแล้วยังสามารถให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นผู้ประเมินได้ด้วย เช่น ผู้เรียนด้วยกันเองครูฝึกครูนิเทศก์ เจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้า หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนได้ต่อไป

2. การประเมินจากผลงาน/ชิ้นงาน เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนจากผลงานชิ้นงานที่ผู้เรียนจัดทำขึ้นตามที่ครูกำหนดให้เช่นสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรม โครงงานซึ่งควรมีวิธีการประเมินอย่างครอบคลุมตั้งแต่ก่อนจะทำผลงานหรือชิ้นงานระหว่างการทำงานและหลังการดำเนินการที่ได้ผลงานหรือชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว

ผู้ประเมินผู้เรียนสามารถประเมินโดยตนเองเพื่อนครูผู้สอนครูฝึกครูนิเทศก์หรือผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆจะทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

3. ประเมินจากการนำเสนอผลงานเป็นการประเมินความรู้ความสามารถทักษะกระบวนการรวมถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้ซึ่งอาจมีวิธีการที่หลากหลายเช่นการนำเสนอหน้าชั้นเรียนการนำเสนอปากเปล่ากับครูผู้สอนการนำเสนอในเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำเสนอเป็นรูปเล่มรายงานการนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการ เป็นต้น

ผู้ประเมินสามารถใช้ผู้ประเมินที่หลากหลายได้เช่นกันประกอบด้วยผู้เรียนด้วยกันเองครูผู้สอนครูฝึก ครูนิเทศก์เจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้ายุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

4. ประเมินจากแฟ้มสะสมผลงาน เป็นการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งที่จะพัฒนาผู้เรียนมากกว่าการตัดสินได้-ตกดี-เลวแต่จะเน้นการวิจารณ์ผลงานว่ามี “ข้อดีหรือข้อด้อยที่ควรปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลงานให้ก้าวหน้ามากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนเพียงอย่างเดียวซึ่งสามารถประเมินได้ตั้งแต่การเรียนรู้ของผู้เรียนทักษะการปฏิบัติงานและความรู้สึกรักการศึกษาคิดหรือเจตคติของผู้เรียนได้

ผู้ประเมิน เช่น การประเมินตนเองของผู้เรียนเพื่อตรวจสอบผลงานของตนเองหาข้อบกพร่องและการปรับปรุงการประเมินของครูเป็นการประเมินชิ้นงานตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดและการตรวจสอบแฟ้มสะสมผลงานโดยพิจารณาว่า ผู้เรียนคิดและทำเองหรือไม่ กระบวนการมีคุณภาพเพิ่มขึ้นหรือไม่ปฏิบัติได้จริงหรือไม่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพหรือไม่และเป็นผลต่อการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด

5. ประเมินจากการทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการ คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ซึ่งเกิดจากการจัดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใดโดยใช้เครื่องมือประเมินอย่างหลากหลายเหมาะสมกับระดับพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตรและสอดคล้องกับลักษณะของสิ่งที่ประเมิน

ผู้ประเมินในการประเมินโดยการทดสอบส่วนใหญ่จะเป็นบทบาทของครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ซึ่งอาจจะมีครูครูฝึกครูนิเทศหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เจ้าของสถานประกอบการลูกค้ายุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมประเมินด้วยก็ได้

6. ประเมินจากร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เป็นการประเมินจากร่องรอยหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งสามารถนำมาประกอบการพิจารณาในการตัดสินผลหรือนำมาพัฒนาผู้เรียนได้อย่างยุติธรรมและครอบคลุมมากยิ่งขึ้นเช่น การเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอการส่งแบบฝึกหัดหรือส่งงานตามกำหนดเวลา การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายความสามารถในการแก้ปัญหาการประสานงาน

การให้ความร่วมมือรวมถึงการแสดงออกของผู้เรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินร่องรอยหลักฐานที่เกี่ยวข้องนี้อาจจะใช้ในลักษณะปลายเปิดก็ได้ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมแบบสังเกตปลายเปิดแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เป็นต้น

ผู้ประเมินนอกเหนือจากครูผู้สอนแล้วผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็สามารถเป็นผู้ประเมินได้ด้วย เช่น ผู้เรียนด้วยกันเองครูผู้สอนครูฝึกครูนิเทศก์ ผู้ปกครอง เจ้าของสถานประกอบการ ลูกค้า เป็นต้น “...การเชื่อมโยงเพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในทุกฝ่าย เช่น การประเมินผลงานกิจกรรม การประเมินผลงานวิชาการ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. สัมภาษณ์. 2566)

สรุปได้ว่า จากการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำเสนอแนวทางพัฒนาพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกออกเป็น 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ ได้มีแนวทางการพัฒนาคือการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะเพื่อเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่สาขาวิชาและสาขางานกำหนดเพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้หรือปรับใช้เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานโดยโดยเกิดจากการร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

ประเด็นการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการระบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายดำเนินการโดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการตามขั้นตอน ผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจนและแสวงหาความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน

ประเด็นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีแนวทางในการพัฒนาเพื่อการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่ายโดยนอกจากผลประโยชน์ที่เป็นมูลค่าเงินยังต้องเพิ่มประโยชน์ทางวิชาการซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ถ่องแท้ โดยนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษาไปประยุกต์เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้รวมถึงประโยชน์ด้านลักษณะนิสัยการทำงาน ฝึกให้นักเรียน นักศึกษา มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความอดทน มีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับงานที่ทำ มีความเข้าใจระบบการทำงานในสถานประกอบการ มีความเข้าใจผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีในอนาคต

ประเด็นการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดวิธีการและเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการฝึกของผู้เรียน ควรแจ้งผลการเรียนให้

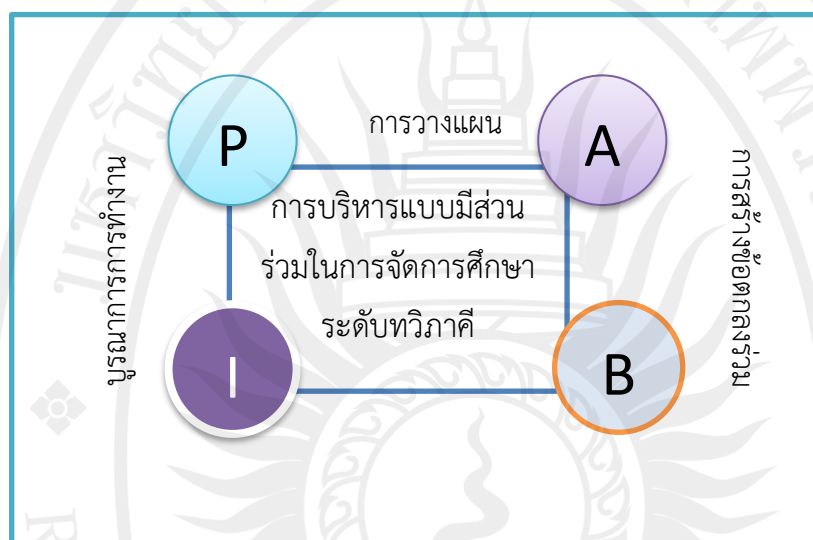
ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าเป็นระยะควรจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการฝึกวิชาชีพของผู้เรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม

แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยการจัดสนทนากลุ่ม ผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี มีคุณสมบัติตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ หัวหน้างานทวิภาคีสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา และตัวแทนสถานประกอบการ ดังนี้

จากการสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ หัวหน้างานทวิภาคีสถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษา ครู และตัวแทนสถานประกอบการ มีประสบการณ์ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี และคุณสมบัติตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไป โดยสรุปได้ 4 ประเด็น คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ จะประสบความสำเร็จได้นั้นเกิดจากกระบวนการวางแผนที่ดีเริ่มจากการประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา รวมถึงตัวแทนสถานประกอบการ ในที่ประชุมต้องมีการชี้แจงอย่างชัดเจนในแผนดำเนินงานว่าเราจะทำอะไร มีกระบวนการอะไรและมีการตั้งคณะทำงานอาจจะเป็นคำสั่งหรืออาจจะเป็นหนังสือขอความร่วมมือในคณะทำงานซึ่งประกอบด้วยคณะบริหารจัดการและคณะกรรมการดำเนินงานอย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดการวางแผนและตัดสินใจมีทั้งส่วนที่เป็นสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยต้องทำงานร่วมกันทั้งสองฝ่าย เพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกันในส่วนเช่นในส่วนของบุคลากร คือได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในการปฏิบัติงาน ได้รับสวัสดิการหรือผลตอบแทนที่เหมาะสม ในส่วนนักเรียน นักศึกษา ได้ไปฝึกในสถานประกอบการที่ตรงสาขาที่เรียนมีสถานประกอบการที่มีสวัสดิการ ค่าตอบแทน และความปลอดภัย นอกจากนี้ยังได้ฝึกประสบการณ์จากเครื่องมือ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีราคาสูง ซึ่งเป็นข้อจำกัดในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนาการ โครงสร้างการบริหารจัดการให้มีการบูรณาการให้มีการเชื่อมโยงแบบให้มีความสัมพันธ์ในการบริหารนำไปสู่การวัดผลและประผลการเรียนที่มีความยืดหยุ่นเพื่อพัฒนาแรงงานซึ่งเป็นกำลังในการสร้างชาติต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และจำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ